

VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie
18 november 2020
Online via Zoom

**Index verslag vergadering gecombineerde commissies
18 november 2020**

1.	Vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen voorzitter	3
3.	Mededelingen van en vragen aan burgemeester Broertjes en wethouder Heller	3
4.	CO ₂ -neutrale bedrijfsvoering in relatie tot het verduurzamen van het Raadhuis, de Villa en het Stads kantoor	3
5	Doelgroepenverordening Hilversum	10

RAADSCOMMISSIE

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: mw. B. Verweij.

Griffier: mw. W.G.J. Drenth.

fracties: Hart voor Hilversum: mw. R. Redmeijer; D66: mw. V. Wesselink; VVD: H.H. Fennema;

GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: B. Nanninga; PvdA: mw. J. Kalk;

SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: B. Bus; Hilversums Belang:-- ; Democraten

Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: B. Heller, wethouder.

De voorzitter:

- opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom. Gewijzigd in de vergaderregels is dat de wethouder 15 minuten de tijd krijgt om vragen te beantwoorden.

1. Vaststellen agenda (0.1)

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen voorzitter (0.1)

Er zijn geen mededelingen.

3. Mededelingen van en vragen aan burgemeester Broertjes en wethouder Heller (0.1)

Wethouder **Heller**:

- heeft de opbrengst van de discussie met de commissie over de woonvisie met het college besproken, dat met een startnotitie wil terugkomen, te bespreken in een beeldvormende sessie in januari 2021; de startnotitie kan daarna naar de commissie komen; de **SP** informeert naar een aangepaste planning; wethouder **Heller** zegt die aangepaste planning over de woonvisie toe.

4. CO₂-neutrale bedrijfsvoering in relatie tot het verduurzamen van het Raadhuis, de Villa en het Stads kantoor (0.4)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: mw. R. Redmeijer; D66: mw. V. Wesselink; VVD: H.H. Fennema;

GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: B. Nanninga; PvdA: mw. J. Kalk;

SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: B. Bus; Hilversums Belang:-- ; Democraten

Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: B. Heller, wethouder.

De SP:

- verbaast het dat het in januari afgeschoten voorstel toch weer op tafel ligt;
- houdt dan twee opties over: aardgas en biogas;
- weet dat biogas uit bieten slechter is dan aardgas, maar biogas uit drijfmest beter dan aardgas;
- wil bij biogas dan een duurzaam type biogas gebruiken.

D66:

- complimenteert het college met de stappen die bij de gemeentewerf zijn gezet;
- vindt de beslissing over het van het gas afhalen van de woonwijken samenhangen met het voorstel; als er op redelijke termijn een andere energiebron komt waardoor een warmtepomp niet nodig is, dan is zo'n investering overbodig; de wethouder wordt gevraagd of dat klopt en op welke termijn de commissie daarover met het college kan spreken; **Democraten Hilversum** weet dat er een regionaal initiatief voor geothermie is en vraagt of D66 bedoelt dat

de gemeente daaraan zou kunnen aanhaken; **D66** weet dat er meerdere onderzoeken lopen om warmte te genereren en doelde erop dat in het CO₂-besparingsplan ook een warmtetransitieplan stond en vraagt zich af hoe het daarmee staat;

- informeert naar verdere kosten voor onderhoud;

De ChristenUnie:

- is blij met de rapportage over de CO₂-neutrale bedrijfsvoering, die laat zien waar de gemeente staat om CO₂-neutraal te worden;
- had begrepen dat de gemeente een actieve bijdrage wil leveren aan de energietransitie, meer dan alleen CO₂-neutraal te worden;
- vraagt of groen inkopen van energie een actieve bijdrage levert aan de energietransitie;
- blijft bij de lijn om 3.100 zonnepanelen te realiseren, waarvoor ook investeringsbudget is vrijgemaakt; vraagt wat er is veranderd en kan zich niet voorstellen dat die wijziging komt door NTA 8800;
- vraagt zich af of het afkopen van CO₂-emissie door groen energie inkopen en door Gold-certificaten te kopen wel meetelt in de NTA 800;
- vindt het lastig te kiezen uit de drie scenario's;
- heeft begrepen dat er kaders komen voor het CO₂-neutraal worden en informeert wanneer het CO₂-beleid te verwachten is.

Democraten Hilversum:

- vraagt waarom een gezonde kantoornorm ook niet voor het raadhuis, het stadskantoor en de villa gelden en slechts alleen voor de werkplaats;
- informeert naar bespaarde elektra- en gaskosten in scenario 3, die deel van een financiering kan zijn;
- komt op een nog te vinden financieringsverschil van € 300.000,- benodigd voor een warmtepomp en ventilatie; dat bedrag kan wellicht uit de verkoop van maatschappelijk vastgoed komen; daarnaast kan er Europese subsidie aangevraagd worden; er is dus een bereikbare financiële oplossing voor een gezonde werkplek als men gaat voor scenario 3, daarnaast doet men een substantiële stap om klimaatneutraal te zijn in 2022; het college hoeft dan niet te kiezen voor schijnoplossingen zoals het afkopen van certificaten; het **CDA** vraagt waar Democraten Hilversum de rekenom van € 300.000,- vandaan haalt en komt in plaats daarvan uit op een te financieren bedrag van €120.000,- per jaar; **Democraten Hilversum** ziet € 1,1 miljoen vrijkomen uit het zonnenveld en constateert dat € 1,4 miljoen nodig is om scenario 3 te realiseren.

GroenLinks:

- complimenteert het college met de afname van CO₂-footprint, die essentieel is om klimaatopwarming tegen te gaan;
- is benieuwd naar de optie om blauwe diesel voor het wagenpark te onderzoeken;
- heeft de ambitie om voor optie 3 te gaan en is benieuwd naar subsidiemogelijkheden; het **CDA** is vervolgens benieuwd waarom GroenLinks een draai heeft gemaakt ten opzichte van het vorige raadsbesluit; **GroenLinks** heeft nog steeds de ambitie om een duurzame stad te realiseren; zonnepanelen schreeuwen echter om een locatie; het **CDA** vraagt op welke manier de stem van gisteren is te duiden en vindt dat bevreemdend voor een coalitiepartij.

De VVD:

- vraagt of het advies aan het college het raadsbesluit vervangt om zonnepanelen te gaan kopen;
- wijst erop dat optie 3 eerder is afgeschoten en nu in een commissievergadering voorligt; de fractie vraagt wat de intentie van de wethouder is om het nu zo te doen;
- vraagt om uitleg waarom certificatiecompensatie wel mag voor het raadhuis in plaats van zonnepanelen;
- kiest voor scenario 2, dat bijna kostenneutraal kan en € 1,5 miljoen goedkoper is dan scenario 3;
- is benieuwd naar de inhoudelijke mening van de wethouder.

De PvdA:

- ziet in scenario's de gezonde werkomgeving ontbreken en van daaruit redenerend vallen scenario's 1 en 2 af, die het grote nadeel hebben van een tijdelijke oplossing;
- wil de bron aanpakken, het raadhuis; afkopen met certificaten is het slechte voorbeeld geven, wat de gemeente niet moet doen;
- wil accepteren dat verduurzamen geld kost en niet uit te stellen is, zodat zij scenario 3 voorstaat.

Hart voor Hilversum:

- complimenteert het college met de voortgangsrapportage, waarin is te zien men bezig is en wat er gaat gebeuren;
- meent dat er al dingen in het raadhuis gebeuren in het kader van verduurzaming;
- is niet voor scenario 3, omdat het met de onlangs vastgestelde begroting niet verantwoord is nog meer budget voor verduurzaming te vragen;
- vraagt of thuiswerken in verband met de coronacrisis effect heeft op de CO₂-footprint;
- vindt het fijn dat goed te zien is terug te gaan naar een fikse reductie van CO₂;
- meent dat het aanschaffen van goldcards een schijnoplossing is;
- is niet gecharmeerd van het weer naar de commissie terugbrengen van een in het verleden door de raad afgeschoten plan.
- wil inzicht in biogas en waar dat vandaan komt.

Het CDA:

- sluit zich deels aan bij de VVD en Hart voor Hilversum en bevreemdt het dat een scenario afwijkt van een in het verleden genomen raadsbesluit;
- stelt dat het college niet echt koers kiest en mist daarvan een visie;
- is benieuwd naar de status van het besluit, vraagt of het eerder genomen raadsbesluit op losse schroeven staat als het zonnepark niet doorgaat en informeert waar de dekking van € 60.000,- wordt gevonden, zijnde de negatieve kapitaallast vanwege het niet plaatsen van een zonnepark;
- lijkt een bestek voor warmtepompen tegenstrijdig met het aangenomen amendement (pagina 8 rapportage);
- hoorde in eerdere discussies biogas weggewuifd worden en wil weten welke vorm en kwaliteit dat nu heeft;
- ziet het aanschaffen van certificaten voor de korte termijn wel als goed, omdat ze haalbaar en betaalbaar zijn en getuigen van prudent rentmeesterschap; de **ChristenUnie** wil bij afkopen liever iets dat in Hilversum gaat gebeuren, dan dat het geld ergens ver weg gestort wordt en dat je niet weet wat er mee gebeurt;
 - het **CDA** zou ook liever lokale initiatieven hebben; CO₂-vermindering vindt niet alleen in het Gooi plaats maar in de wereld;
 - de **PvdA** vindt het nadeel van afkopen van CO₂-uitstoot door certificaten dat ze niet blijken te werken en vraagt of het CDA daarvoor niet bang is; de gemeente heeft namelijk een voorbeeldfunctie en de fractie is daarom blij met voortschrijdend inzicht van GroenLinks; warmtepompen zijn wel degelijk een bronmaatregel; biogas is niet oneindig voorradig en ook niet voldoende om de vraag die in Nederland op te lossen;
 - het **CDA** denkt geld maar een keer goed te kunnen uitgeven; geld voor dure ingrepen kan anders worden ingezet, bijvoorbeeld om mensen te stimuleren om te isoleren; juist met het vrijkomend geld zijn Hilversummers ertoe te bewegen om nog meer te verduurzamen; de **SP** sluit zich daarbij aan en wil nu andere prioriteiten stellen; mettertijd kan men bezien of er betere oplossingen zijn; beter is te wachten op betere technieken om een stap te maken en in de tussentijd kijken naar betere panden en isolatie;
 - de **PvdA** vraagt aandacht voor een goed werkklimaat, wat scenario's 1 en 2 niet bewerkstelligen; de **SP** wil een apart voorstel zien voor het verbeteren van het klimaat in het raadhuis; het **CDA** ziet in het voorstel staan door te gaan met arbomaatregelen

om een gezond werkklimaat te maken, maar nu gaat het om een extra te zetten stap voor de installatie en de warmtevoorziening; **Hart voor Hilversum** vindt arbomaatregelen heel belangrijk en op dat punt zijn stappen gezet; de fractie zit nog in een beeldvormende fase en heeft zich nog niet voor scenario 1 of 2 uitgesproken; scenario 3 is voor haar geen optie, omdat dat geen recht doet aan afspraken in het collegeakkoord; de **VVD** is het ermee eens dat het leefklimaat een aandachtspunt is en er meerdere manieren zijn om dat probleem op te lossen; scenario 3 is echter geen optie; men kan dingen overlaten aan anderen die ze beter kunnen; het is niet logisch te beginnen bij een rijksmonument; de fractie gaat niet met € 9 miljoen tekort op het sociaal domein € 1,5 miljoen in duurzaamheid stoppen; de **PvdA** noemt dat retoriek;

- **Democraten Hilversum** stelt dat rentmeesterschap ook betrekking heeft op een gezonde werkplaats en vraagt waarom het CDA daartoe wel instemt met de voor de gemeentewerf vrij gemaakte budgetten terwijl zij dat een probleem vindt voor het raadhuis, de Kantoorvilla en het Stadskantoor; het **CDA** heeft het niet over de Villa en het Stadskantoor gehad en vindt een gezonde werkomgeving heel belangrijk; vanwege de warmtepomp is de fractie het niet met scenario 3 eens; wellicht zijn arbomaatregelen los te koppelen van verduurzamingsmaatregelen; geld vanuit duurzaamheid voor arbomaatregelen inzetten betekent minder geld voor duurzaamheid; **Democraten Hilversum** vindt het van goed rentmeesterschap getuigen door medewerkers in gezonde en duurzame panden te huisvesten; het **CDA** gaat ervan uit dat een gezonde werkomgeving gerealiseerd wordt.

Leefbaar Hilversum:

- informeert wat precies trias energetica is, waarover Leefbaar Hilversum op 4 maart 2019 heeft aangegeven te focussen op wat wel duidelijk is;
- vindt scenario 3 gezien de huidige financiële situatie en de extra hoge investeringen niet haalbaar;
- blijkt het dat in scenario's 1 en 2 geen investeringen nodig zijn voor aardgas; de huidige installaties blijven dan gehandhaafd;
- heeft een voorkeur voor biogas dat aardgas vervangt, vermeld in scenario 2, ware het niet dat niet is vermeld welke calorische waarde biogas meer nodig is dan aardgas;
- gaat er van uit dat binnen € 11.000,- de meerlasten zitten voor kubieke meters biogas en de aanpassing van de bestaande CV-installaties; gevraagd wordt of beide kostenposten in het jaarlijkse kostenbedrag van € 11.000,- zijn verwerkt.

Wethouder Heller:

- herinnert aan het in januari genomen raadsbesluit over het raadhuis en de gemeentewerf, welk besluit voor de gemeentewerf is uitgevoerd;
- bleek dat een zonnenveld voor het raadhuis vanwege fors hogere kosten niet mogelijk is; het raadsbesluit was dus genomen op basis van niet kloppende informatie; het **CDA** vraagt of de hoge kosten van de zonneweide al voor het nemen van raadsbesluit bekend waren bij ambtenaren; wethouder **Heller** kan daarover niets zeggen, omdat hij toen nog geen wethouder was; het **CDA** vraagt om de toezegging het antwoord op die vraag later aan de commissie te doen toekomen; de **VVD** vindt het niet fair om de wethouder met deze kwestie te belasten;
- wijst op systematiek van NTA 8800 waardoor een zonnenveld niet meegenomen had mogen worden;
- heeft in juli aangegeven met drie scenario's met transparante kosten en opbrengsten bij de raad te zullen terugkomen, waaronder een WKO en een warmtepomp;
- houdt rekening met een andere stemverhouding in de commissie dan in de raad;
- zal zo mogelijk scenario 2 uitvoeren binnen bestaande kaders en budgetten;
- stelt dat bij scenario 3 aanvullende besluitvorming nodig is en dan komt het onderwerp terug in de gemeenteraad; € 59.000,- is inclusief onderhoud en besparing op gas en elektra;
- wijst erop dat nu ook de Villa en het Stadskantoor zijn meegenomen;
- heeft het vraagstuk nadrukkelijk geplaatst binnen de context van CO₂-neutrale bedrijfsvoering; er zijn daartoe daadwerkelijk grote stappen gezet;

- meent dat nog stappen te zetten op het gebied van gasgebruik en energiegebruik van zwaardere voertuigen;
- kan resterend gasverbruik en energie voor zware voertuigen niet voorkomen, waarvoor serieuze certificaten mogelijk zijn om CO₂-reductie te bereiken;
- koopt per 1 januari groene stroom in;
- kan geen antwoord geven op de vraag over soorten biogas vanwege een nog te doorlopen aanbestedingsprocedure, waarin waarborgen op te nemen zijn;
- antwoordt dat onderhoudskosten van elektra- en gasinstallaties in scenario 3 zijn opgenomen;
- blijft attent op subsidiemogelijkheden en denkt daarop meer te kunnen doen dan in het verleden, maar heeft nu geen concreet uitzicht daarop;
- hoopt in januari/februari de startnotitie warmtetransitievisie voor te leggen, die de routekaart op moet leveren naar een aardgasloos Nederland; die visie levert antwoord wanneer los te koppelen is van het aardgas; er zijn nog veel onzekerheden, die te maken hebben met kosten en randvoorwaarden;
- verwacht op korte termijn geen wijken af te kunnen koppelen van het aardgas;
- voldoet in alle scenario's aan de arbo-eisen; de WKO voor het raadhuis levert wel een plus op;
- heeft niet naar corona-effecten gekeken; 10% meer thuiswerken betekent niet dat de energievraag van gebouwen met 10% daalt, er zal geen significant effect zijn;
- corrigeert het voorstel in die zin dat de tekst over bedrijfshal en garage thuishoort bij de tekst over de gemeentewerf;
- weet dat het gebruik van biogas niet noopt tot aanpassing van installaties en dus ook niet tot verdere kosten leidt;
- weet niet of biogas eeuwig beschikbaar is, maar meent dat biogas wel duurzaam beschikbaar is in de komende jaren; er is geen reden te veronderstellen dat er aan dat gas op korte en middellange termijn een tekort zou zijn; **Democraten Hilversum** leest dat biogas duurder is en nog weinig in Nederland voorkomt; wethouder **Heller** erkent dat er meerkosten aan verbonden zijn; de **PvdA** meent dat er ook een tekort is en vraagt de wethouder zich daarin verder te verdiepen.

Tweede termijn

Hart voor Hilversum:

- is tegen scenario 3;
- ziet met betrekking tot scenario 2 dat er niet zoveel biogas is;
- meent dat scenario 1 tegen de coalitieafspraken ingaat, die vermelden te proberen CO₂-neutraal te zijn;
- gaat het niet alleen om isoleren, maar ook om ventileren;
- wil graag een duurzame oplossing; de **SP** meent dat men dan moet wachten totdat een betere oplossing voorhanden is; dat is een beetje scenario 1; **Hart voor Hilversum** wijst op het besluit dat een aantal dingen wel moet gebeuren;
- ziet graag een onderzoek vanuit de wethouder hoe houdbaar en duurzaam biogas is.

De ChristenUnie:

- vindt alle drie de oplossingen ook niet voldoende en raadt aan terug te gaan naar het raadsbesluit, dat vermeldt voor stroom zonnepanelen te realiseren, die volgens NTA 8800 niet meer nodig zijn;
- ziet graag een investeringsvoorstel voor 3.100 zonnepanelen;
- vindt het kiezen voor groene stroom in alle drie de scenario's onvoldoende;
- wijst op het idee dat de gemeente een voorbeeldrol vervult en daardoor 3.100 zonnepanelen zou moeten realiseren;
- vraagt waar de ambitie is gebleven om zelf iets te doen en of het college terug moet gaan naar de raad.

D66:

- wil verder kijken naar wat wel mogelijk is en vindt daarom logisch dat scenario 3 weer op tafel ligt; CO₂-besparing moet het doel zijn; scenario 3 is lastig, omdat het nu financieel niet

handig is; wellicht is het makkelijker een inschatting te maken als het warmtetransitieplan er wel is;

- adviseert te gaan voor scenario 2, maar scenario 3 niet van tafel te halen en daarop terug te komen als daarvoor weer wel budget is; **Hart voor Hilversum** vindt dat een draai van standpunt; **D66** vindt het belangrijkste CO₂-besparing en moet daarom verder kijken.

Democraten Hilversum:

- heeft een voorkeur voor scenario 3;
- vraagt zich ten aanzien van scenario 1 af welk prijspeil is gehanteerd voor afkoopcertificaten.

De SP:

- meent dat meer onderzoek nodig is naar de duurzaamheid en bestendigheid van biogas;
- vraagt hoe het proces dan verder gaat;
- ziet nog niets in scenario 3, waarvoor de fractie nu niet het moment vindt; er zijn betere opgaven/panden nu op te pakken;
- informeert welke mogelijkheden in scenario 1 nog zijn om later voor iets anders te kiezen.

Leefbaar Hilversum:

- komt weer terug op de trias energetica en vraagt of de gemeente die wil volgen of daarvan wil afwijken.

GroenLinks:

- herhaalt haar vraag over blauwe diesel;
- wil iets doen aan CO₂-reductie voor de drie gebouwen en de vraag is wanneer dat nodig is;
- serveert scenario 3 niet af en wil daarbij de vinger aan de pols houden met subsidies; zodra het kan is die stap te zetten vanwege de voorbeeldfunctie van de gemeente; **Hart voor Hilversum** vindt dat een draai van standpunt; **GroenLinks** wil toch vooruitkijken.

Het CDA:

- vindt het niet prudent om een afgeschoten scenario 3 via de achterdeur weer te introduceren; dat scenario valt voor de fractie af en dat geld kan men beter gebruiken om echte duurzaamheid in Hilversum te krijgen;
- ziet vanuit Strukton ook het advies voor het raadhuis een pas op de plaats te maken;
- hoort dat er te weinig inzicht is in de gevolgen van scenario 2; daarover zijn er te veel onduidelijkheden, maar dat biedt wel kansen; voor biogas zijn er wel kansen, maar wel moet er naar de lokale situatie gekeken worden;
- resteert scenario 1 dat recht doet aan de financiële situatie en de uitdagingen waarvoor de gemeente staat.

De VVD:

- vindt de draai van D66 opmerkelijk; in het amendement staat WKO en warmtepomp nog niet te doen, om het raadhuis niet aan te tasten;
- stelt vast dat er iets anders voor zonnepanelen moet komen;
- wil optie 3 niet en heeft te weinig info over optie 1 en 2;
- stelt voor dat de wethouder terugkomt met een uitgewerkt advies naar de raad, waarna een afgewogen besluit te nemen is.

De PvdA:

- snapt de dilemma's van D66 en laat zich leiden door duurzaamheid en de wens om van het gas af te komen;
- waardeert de tot nu toe geboekte indrukwekkende resultaten;
- meent dat scenario 1 en 2 afvallen vanwege de aflatconstructie, die te vergelijken is met Fiat-voertuigen die niet verduurzamen en meeliften op wel verduurzaamde Tesla's; wil ver van een aflatconstructie blijven om dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft;

- wijst op de vele subsidiemogelijkheden die zij goed wil laten onderzoeken, omdat onderzoeken naar biogas al bestaan;
- adviseert in te zetten op scenario 3 en te kijken naar de mogelijkheden om het financiële probleem op te lossen; het **CDA** vraagt of de PvdA een groter voorstander is van geld te steken dat qua verduurzaming meer rendeert; de **PvdA** is het niet eens met aannames; er komt een enorm bedrag vanuit Europa, € 5,6 miljard voor het verduurzamen van huizen; dat ontslaat de gemeente er niet van om ook in de eigen panden het nodige te doen; **GroenLinks** sluit zich daarbij aan; het **CDA** meent dat keuzen nodig zijn omdat geld niet onbeperkt beschikbaar is; dan is men beter met een verdubbelaar bij huizen in plaats van een warmtepomp bij het raadhuis; **D66** meent dat bij het raadhuis grote CO₂-stappen te zetten zijn en er ook een revoluerend duurzaamheidsfonds voor inwoners is.

Wethouder **Heller**:

- weet dat biogas 80% tot 90% CO₂-besparing ten opzichte van aardgas kan bereiken en een serieuze rol speelt in de verduurzaming; de **SP** vindt het bij het beter zijn van biogas dan aardgas dan belangrijk waar men biogas vandaan haalt; wethouder **Heller** kan het soort biogas juist garanderen via voorwaarden in een aanbesteding;
- bevestigt dat een keuze voor scenario 2 later ook scenario 3 mogelijk maakt;
- weet dat het huidige wagenpark niet geschikt is voor blauwe diesel; dat is bij vervanging mee te nemen, ook te bezien is om het wagenpark te elektrificeren;
- constateert geen raadsmeerderheid voor scenario 3, die een nieuwe gang naar de raad veronderstelt;
- vindt scenario 2 uitvoerbaar binnen bestaande kaders en meldt daarom het college terug dat scenario te gaan uitvoeren met de gevraagde garantie; hij rapporteert de commissie dan over de voortgang; de **ChristenUnie** ziet in het voorstel een andere ambitie dan duurzaam opwekken van stroom; er is nu een andere conclusie getrokken zodat het college terugmoet naar de raad; wethouder **Heller** meent dat scenario's 1 en 2 binnen financiële en beleidskaders vallen en het college niet terughoeft naar de raad; **Democraten Hilversum** snapt de conclusie niet dat scenario 3 afvalt; wethouder **Heller** trekt die conclusie, omdat hij de VVD, het CDA, de SP en Hart voor Hilversum zich tegen scenario 3 heeft horen uitspreken;
- houdt de trias energetica als uitgangspunt; **Leefbaar Hilversum** concludeert dan dat scenario 1 afvalt, omdat die niet thuishoort in de trias energetica;
- doet geen raadsvoorstel over scenario 3 en meent scenario's 1 en 2 optioneel zijn.

Advisering aan het college

De **VVD**:

- heeft in januari de gemeenteraad de warmtepomp met 30 tegen 6 stemmen naar het hiernamaals zien laten verdwijnen;
- neigt naar scenario 2, om aan de slag te gaan en daarvoor het voorstel niet terug te laten gaan naar de raad. Ziet de informatie van het college tegemoet.

De **SP**:

- neigt naar scenario 2 en ziet daarvan graag een uitwerking; bij vragen en bedenkingen zal de fractie dat scenario zelf adresseren voor een commissievergadering.

Het **CDA**:

- neigt naar scenario 1.

De **PvdA**:

- is voor scenario 3
- vindt scenario's 1 en 2 even slecht.

De **ChristenUnie**:

- kan niet adviseren, omdat bij scenario's 1 en 2 voor minder ambitie wordt gegaan dan eigen energieopwekking. Het college zou opnieuw naar de raad moeten komen;

- doet het voorstel van orde dat het college aan de raad moet voorleggen geen voorstel aan de raad te doen voor duurzame energieopwekking; de **voorzitter** raadt aan dat als advies uit te brengen; de **ChristenUnie** doet dat dan ook.

De VVD:

- kiest voor scenario 2, gesteund door het idee via een brief over de voortgang op de hoogte te worden gehouden.

Democraten Hilversum:

- adviseert scenario 3;
- stelt dat warmtepompen en zonnepanelen een substantiële verandering betreft.

GroenLinks:

- vindt opties 1 en 2 een absoluut minimum en een tijdelijke situatie en kiest nu voor scenario 2;
- wil de ogen open houden voor andere oplossingen in de toekomst.

D66:

- adviseert scenario 2, wellicht met uitzicht op scenario 3.

Hart voor Hilversum:

- vindt scenario 1 en 2 prima en kan dus leven met de keuze van het college voor scenario 2.

Leefbaar Hilversum:

- staat voor scenario 2, met de mogelijkheid om uit te wijken naar scenario 3.

5. Doelgroepenverordening Hilversum (1.56)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: mw. R. Redmeijer; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: F.R. Kool; CDA: T. de Jong; ChristenUnie: T. Pelsma; PvdA: mw. J. Kalk; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: H.P. Blok; Democraten Hilversum: R. Docter. College: B. Heller, wethouder.

De PvdA:

- vindt de lang verwachte doelgroepenverordening een van de meest belangrijke instrumenten voor de gemeente om invloed te houden op de samenstelling van de woningvoorraad;
- heeft al in november 2018 een motie daarover ingediend en verbaasde het dat die werd ontraden; een jaar later is die motie breed gesteund door de raad;
- heeft bij het college nooit enige liefde voor de doelgroepenverordening kunnen ontdekken evenals bij de wethouder, die er meer dan een half jaar over heeft gedaan om er met er een voorstel over te komen;
- vraagt waarom bij de huurprijs de parkeerplaats wordt meegenomen;
- is benieuwd waarom het college op locatieniveau middeldure huurwoningen-plus wil kunnen aanwijzen, wat volgens de fractie in het bestemmingsplan moet gebeuren;
- vraagt waarom voor de doelgroep middenhuur een jaarinkomen wordt vastgesteld dat maximaal € 10.000,- hoger ligt dan de norm voor sociale huurwoningen; waarom is het college zo streng, gelet op de problemen op de woningmarkt;
- informeert naar de beperking tot gemeentelijke gronduitgifte;
- wil weten waarom een meldingsplicht niet vanzelfsprekend is;
- vraagt waarom een artikel over differentiatie over woningbouw is geschrapt;
- heeft minimaal een periode van vier jaar nodig om de doelmatigheid van de verordening te kunnen beoordelen; vraagt waarom er voor een evaluatie na een jaar wel zoveel haast is.

D66:

- is blij met de verordening;
- wil dat de vergunningplicht voor middeldure woningen gaat gelden, zodat die woningen bij de doelgroep gaan terechtkomen; een melding is voor de fractie niet nodig en wordt geregeld via de huisvestingsvergunning; de **PvdA** vraagt wat er tegen de meldplicht is zolang de vergunningplicht er nog niet is; **D66** wil zeker weten dat een woning bij de doelgroep terecht komt; de **PvdA** heeft liever dubbele middelen om te voorkomen dan dat het niet gebeurt; het **CDA** hoorde D66 meermalen pleiten om aan sociale huurwoningen en middeldure huurwoningen een regionale bindingsfactor te hangen en vraagt of die criteria ook in een huisvestingsverordening kunnen komen; **D66** is voor een vergunningplicht voor een middeldure huurwoning en wil die snel gerealiseerd zien, gezien de aankomende grote plannen; ook kan men per plan afspraken maken met de bouwers; er zijn dus meer instrumenten;
- vindt de opslag van 1% voor middenhuur veel en de reden daarvoor ontgaat haar; dat heeft een ongewenst effect en behoeft daarom aanpassing.

Leefbaar Hilversum:

- wil in de verordening over wijkgerichte binding praten, zodat doorstroming in de eigen wijk voor bepaalde doelgroepen mogelijk wordt, waardoor veel is te besparen op het sociaal domein;
- mist bepaalde doelgroepen in de conceptverordening, zoals mensen met een fysieke en geestelijke beperking;
- stelt voor na 20 of 25 jaar bij de raad terug te komen om de doelgroepbinding van bepaalde woningen verlengen;
- bevreemdt de koppeling van de prijs-kwaliteitverhouding aan vierkante meters en een ov-knooppunt; meent dat de vierkante meters voor prijs-kwaliteit niet relevant zijn;
- verbaast de huurverhoging van 2%; kan artikel 5 niet volgen gezien de werkelijkheid.

Democraten Hilversum:

- vindt de verordening een goed instrument om betaalbare woningen beschikbaar te houden voor doelgroepen; de verordening is alleen van kracht bij gemeentelijke gronduitgifte, dus niet bij postcodegebied 1221; die beperking zou er volgens de fractie uit moeten;
- vindt de afstand tot een ov-knooppunt en de woninggrootte ook een beperking die mag worden geschrapt;
- wil middeldure huurwoningen ook voor een termijn van 25 jaar aan doelgroepen gekoppeld zien;
- vraagt wie de aanvrager is ten behoeve waarvan een hardheidsclausule van toepassing kan worden en wanneer sprake is van bijzondere hardheid;
- lijkt het zinvoller pas te evalueren na op zijn vroegst vijf jaar;
- vraagt bevestiging of de verordening op nog niet alle vastgestelde bestemmingsplannen van toepassing kan worden verklaard.

De SP:

- meent dat de bepaling eruit moet dat de instandhoudingstermijn van woningen voor doelgroepen alleen geldt bij gemeentelijke gronduitgifte;
- is van opvatting dat de meldplicht terug moet komen om te weten welk aantal sociale huurwoningen en middeldure huurwoningen er beschikbaar zijn; **D66** wil via de huisvestingsverordening regelen dat de huizen weer terugkomen bij de doelgroepen, zodat een meldplicht niet nodig is; de **SP** stelt dat de gemeente niet over een huisvestingsverordening beschikt, zodat het goed is om de meldplicht in de doelgroepenverordening te zetten;
- lijkt beperking van huurverhoging een belangrijk punt en wil ervoor zorgen dat huren niet al te sterk stijgen;
- valt het op dat percentages te bouwen woningen uit de verordening gehaald zijn en vraagt zich af welk beleid daarachter zit.

Hilversums Belang:

- vindt het goed dat het voorstel uiteindelijk voorligt;
- vraagt welke tijdspanne de wethouder in gedachten heeft voordat de verordening effectief wordt;
- vraagt of iemand die in Bussum werkt en in Amsterdam woont in Hilversum met voorrang een huis kan huren;
- vindt het bepalen maatschappelijke beroepen zeer arbitrair en wil die laten schrappen;
- gaat akkoord met de instandhoudingstermijn van 25 jaar en handhaving door een last onder dwangsom;
- vindt het artikel over de prijs-kwaliteitverhouding bij middeldure huurwoningen en een bepaalde afstand tot een ov-knooppunt in artikel 5 arbitrair;
- is van mening dat een plafond voor de jaarlijkse index een goed plan is; ook kan de jaarlijkse index beperkt worden en de fractie vraagt hoe daarop handhaving mogelijk is;
- vindt evaluatie na een jaar te snel;
- is het eens met het weer toevoegen van de meldplicht.

Het CDA:

- vindt het goed dat de verordening er komt en dat artikel 3 lid 4 gaat over voorrang aan huishoudens met lokale of regionale binding en/of maatschappelijke beroepen;
- vraagt of een oppervlakte 40 m² of 50 m² echt reëel is, waar thuiswerken steeds meer de norm wordt;
- mist ouderen als doelgroep in de verordening en wil veel meer concepten ontwikkelen tussen thuis en tehuis;
- wil dat Hilversummers voorrang kunnen krijgen op de woningmarkt, omdat ze bij hun kinderen willen wonen en mantelzorg verlenen;
- vraagt of in de geest van de verordening daarover uitspraken te doen zijn.

De VVD:

- vraagt om een toelichting waarom gemeentelijke gronduitgifte alleen bij sociale woningen van toepassing is;
- ziet veel ouderen in een gezinswoning wonen die best naar een zorgappartement willen verhuizen in hun wijk; mensen met lokale binding zou voorrang gegeven kunnen worden, wellicht kan de doelgroepenverordening daarin een rol spelen en de fractie vraagt of de wethouder dat heeft overwogen;
- is benieuwd of de uitvoerende partijen de doelgroepenverordening de moeite waard vinden en of zij hebben geparticipeerd; de **SP** vraagt of de VVD voorstander is van een meldplicht; de **VVD** is benieuwd naar de opvatting van de wethouder daarover.

De ChristenUnie:

- vindt het goed te sturen op het borgen van mensen die de gemeente in Hilversum wil hebben en houden; **D66** stelt dat de gemeente ook de toewijzing moet regelen om de woningen ook daadwerkelijk te laten terechtkomen bij de mensen uit de doelgroepen, daarvoor is een huisvestingsvergunning nodig; zij hamert op de aanpassing van de huisvestingsverordening op dit punt; de **ChristenUnie** snapt dat;
- is nieuwsgierig waarom de wethouder de verordening na een jaar al wil evalueren, gezien de weinige nieuwbouwprojecten en weinig data om te kunnen evalueren;
- heeft de indruk dat woningcorporaties inhoudelijk te weinig hebben geparticipeerd;
- wil schaarste ook op de juiste manier verdelen;
- informeert hoe participatie tot stand is gekomen en hoe die is geborgd;
- vraagt op welke manier de wethouder kijkt naar mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

GroenLinks:

- vindt het goed dat de verordening er komt om mensen met een minder hoog inkomen ruimte en kansen te geven; de overheid moet verantwoordelijkheid nemen en sturing geven, de doelgroepenverordening is daarin een bescheiden bijdrage;
- weet dat ontwikkelaars niet om participatie staan te juichen; wat haar ervan overtuigt dat het instrument zin heeft; de **VVD** vraagt of GroenLinks bij de partners ook anderen dan ontwikkelaars op het oog heeft; **GroenLinks** heeft vooral de ontwikkelaars op het oog; het **CDA** vraagt of GroenLinks het goed vindt als de doelgroepenverordening schuurt bij commerciële partijen; **GroenLinks** bevreemdt die vraag, omdat ontwikkelaars liefst zo veel mogelijk geld zien, waardoor woningen voor middengroepen onbereikbaar worden; die doelgroepenverordening stelt daar aan een grens;
- zet vraagtekens bij evaluatie na een jaar;
- vraagt de verordening met terugwerkende kracht voor oudere bestemmingsplannen te laten gelden middels een paraplubestemmingsplan en vraagt hoe de wethouder daarover denkt.

Hart voor Hilversum:

- vraagt of de doelgroepenverordening helpt om er middenhuurwoningen te laten komen en hoe woningcorporaties op de verordening hebben gereageerd;
- vindt evaluatie na een jaar ook heel erg krap.

Wethouder Heller:

- vindt het goed om de beschikking over een doelgroepenverordening te hebben, die niet het ultieme antwoord geeft, maar een belangrijk onderdeel is van het instrumentarium dat de gemeente heeft om beleidsdoelen te realiseren;
- heeft parkeerplaatsen opgenomen om via een omweg een hogere prijs te voorkomen;
- vindt het geen onoverkomelijk bezwaar om de extra 1% huurverhoging uit de verordening te halen; **D66** is daarvan een voorstandster;
- kan de doelgroepen nog uitbreiden, wat ook kan via een anterieure overeenkomst; als eraan wordt gehecht de kan-bepaling uit te breiden naar andere groepen is daartegen vanuit het college geen onoverkomelijk bezwaar;
- lijkt het zinvol om de instandhoudingstermijn los te koppelen van de eigen gemeentelijke gronduitgifte; de **SP** vraagt of de wethouder een nieuwe versie van de verordening gaat aanleveren of dat de raadsleden amendementen moeten maken; wethouder **Heller** geeft aan dat, als er een duidelijke meerderheid is voor een bepaalde wijziging, hij die wijziging kan laten opnemen in een nieuwe versie voor de raad; de **voorzitter** meldt dat dat niet kan en dat de raadsleden amendementen moeten gaan maken;
- heeft de prijs-kwaliteitverhouding opgenomen om een minimum te formuleren; die is per definitie arbitrair; de raad bepaalt of hij daarin meegaat; **Leefbaar Hilversum** meent dat men door de specifieke bepaling mogelijkheden uitsluit; wethouder **Heller** heeft de bedoeling uit te sluiten dat er nog kleiner wordt gebouwd dan 40 m²; ook de koppeling aan een ov-knooppunt is een gegeven; dat kan betekenen dat de woning iets kleiner is;
- is van mening dat men in een verordening altijd een hardheidsclausule moet opnemen, omdat er altijd situaties zijn die niet voorzien zijn waardoor men moet afwijken; de aanvrager is in dezen de ontwikkelende partij, die een beroep op de hardheidsclausule kan doen; **Democraten Hilversum** vraagt om de bijzondere hardheid toe te lichten; de **PvdA** wil weten of er nadere afspraken mogelijk zijn over het op de juiste wijze informeren van de raad; wethouder **Heller** vindt het lastig de inhoudelijke hardheid te duiden; het gaat om niet voorziene situaties; het college verklaart zich bereid daarover verantwoording af te leggen en het te melden als daarvan gebruik wordt gemaakt; **Leefbaar Hilversum** wil de hardheid aan de raad voorgelegd zien; wethouder **Heller** stelt dat uitvoering aan het college is en aan de raad is te controleren of dat goed is gegaan. Het wordt dus niet vóóraf aan de raad voorgelegd als het college voornemens is de hardheidsclausule toe te passen;
- heeft de meldplicht eruit gehaald vanwege het handhavingsgat; niet te controleren is of van alle gevallen een melding wordt verkregen en of het klopt wat er is gemeld; een melding heeft daardoor weinig tot geen toegevoegde waarde, terwijl die wel veel bureaucratie met zich

meebrengt; bij de vergunningplicht doet zich hetzelfde probleem voor en men krijgt in geval van die plicht geen aanvragen meer binnen; het onderwerp wil hij expliciet meenemen bij de evaluatie; de **VVD** vraagt of een huurder bij de gemeente zijn beklag kan doen over de hoogte van de huur; wethouder **Heller** stelt dat de handhaving vanuit de gemeente lastig is, maar dat kan; de **PvdA** meent dat een piepsysteem meer effect kan sorteren als er wel een meldingsplicht bestaat; **D66** stelt dat een huisvestingsvergunning aangeeft dat men een vergunning nodig heeft bij een bepaald inkomen; wethouder **Heller** krijgt terug dat bij elke volgende huurder aanvragen voor huisvestingsvergunningen niet meer binnenkomen; naar de mening van het college voegt meldingslicht weinig toe en gaat die geen zicht op voorraad geven;

- erkent dat een jaar te kort is om de feitelijke effecten van een verordening in beeld te brengen; woningcorporaties hebben echter aangegeven passend toewijzen in de verordening opgenomen te willen zien; dat leidt tot veel bureaucratie en complexiteit; dat wordt te complex en om daaraan tegemoet te komen is gezegd een externe partij na een jaar daarnaar te laten kijken; een tweede reden is de woonvisie die de doelgroepenverordening op onderdelen kan veranderen;
- heeft de differentiatie van woningtypen ook uit de verordening gehaald, omdat die geen rechtsgrond biedt; beleidsmatig aanpassen van die differentiatie betekent dan ook weer de doelgroepenverordening veranderen;
- is geen voorstander van een paraplubestemmingsplan, een inbreuk op bestaande rechten vanuit bestemmingsplannen; ook is er het risico van vertragingen in procedures en planschade; de **PvdA** wijst op de herstelbaarheid van een paraplubestemmingsplan bij het Stationsgebied; wethouder **Heller** meent dat daar vanuit de grondpositie en de anterieure overeenkomst te borgen is wat er met de doelgroepenverordening ook gebeurt; daar komen op bestemmingsplanniveau nog uitwerkingen, waarbij de verdeling alsnog op te nemen is, waarmee ook de doelgroepenverordening werkt;
- heeft de afgelopen termijn gesproken met woningcorporaties en via gemeentelijke projectleiders met ontwikkelaars; zegt toe in het vervolg in dossiers uit zijn eigen portefeuille aan te geven met wie is geparticipeerd, wat dat opleverde en wat er met de participatieresultaten is gedaan en wil in het college inbrengen dat andere portefeuillehouders dat ook doen;
- gaat niet zorgen dat er door de doelgroepenverordening meer middeldure woningen komen; de **VVD** wil gewenste beweging op de woningmarkt ook in de doelgroepenverordening brengen zoals lokale binding of wijkbinding; wethouder **Heller** wil met de verordening bewerkstelligen dat woningen in het middeldure segment beschikbaar blijven voor die doelgroep; hij komt schriftelijk terug op de vraag van de **VVD**;
- kan woningtoewijzing niet via de doelgroepenverordening laten plaatsvinden; in antwoord op de vraag van de **VVD** geeft hij aan dat ook niet te hebben overwogen, omdat dat niet kan; als bij ouderen geen sprake is van een zorgindicatie valt het onder het regionale woonruimteverdeelsysteem, waarvoor bij uitzonderingen daarop regionale toestemming nodig is.

Tweede termijn

Het CDA:

- vraagt aandacht voor regionale binding en wil de wethouder daaraan iets meer duiding en zekerheid laten geven, in iets minder vage bewoordingen.

De PvdA:

- vindt het fijn te horen dat de verordening alvast op zoveel steun kan rekenen, waarmee de PvdA al vanaf 2018 bezig is;
- begrijpt de argumentatie niet waarom geen differentiatie over woningbouw is op te nemen;
- vindt een € 10.000,- hoger jaar inkomen voor middenhuur dan het inkomen bij sociale huur een beperkte groep identificeren, niet meer dan 20% waarvoor corporaties al een uitzondering maken; de PvdA staat twee maal de DAEB-norm voor en zij vraagt waarom die grens niet iets mee op te trekken is.

Leefbaar Hilversum:

- is voor regionale, lokale en wijkbinding;
- wil ouderen, jongeren, statushouders, mensen met lichamelijke en fysieke beperking en uitstromers maatschappelijke opvang benoemd zien als doelgroepen;
- wil een tweede instandhoudingsperiode van 25 en 20 jaar voor doelgroepen door de raad vastgelegd zien;
- meent dat de raad zich met artikel 5 over vierkante meters te veel vastlegt en wil dat artikel eruit laten; vierkante meters hebben niets met prijs en kwaliteit te maken;
- wil benoemd zien welke doelgroepen en welke middenhuurwoningen er zijn; de **voorzitter** meent dat dat in een amendement vervat moet worden.

De ChristenUnie:

- verbaast het dat spreken met woningcorporaties geen participatie is en voelt het niet goed dat fracties allemaal amendementen gaan maken; wellicht is er een ander procesvoorstel nodig.
- is benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt.

Hilversums Belang:

- vraagt of het jaren zal duren eer de doelgroepenverordening effectief zal worden, gezien de relatie met Omgevingswet, de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Democraten Hilversum:

- begrijpt de reden om vierkante meters als ondergrens op te nemen, maar begrijpt niet waarom de afstand tot ov-knooppunten daarbij een rol speelt;
- wil de minimumtermijn voor het behoud van middenhuurwoningen voor doelgroepen van 20 in 25 jaar wijzigen;
- wil de verordening ook van toepassing hebben op nog niet vastgestelde bestemmingsplannen.

D66:

- verwacht veel amendementen, maar durft dat wel aan met de verordening zonder veel artikelen;
- kondigt een amendement aan over 1% opslag op huurverhoging voor middenhuurwoningen;
- betreurt het dat toewijzing nog niet publiekrechtelijk te regelen is middels de huisvestingsverordening en overweegt daarover een motie in te dienen.

De SP:

- vindt het verstandig de verordening te amenderen en vraagt zich af wie welk amendement gaat voorbereiden. Hij wil zelf de koppeling met het grondbezit van de gemeente amenderen;
- is het niet duidelijk hoe inzicht te krijgen is in de verdeling tussen sociale en middeldure huurwoningen;
- gaat ervan uit dat de meeste mensen zich aan een verordening houden in geval van een meld- of vergunningplicht.

Wethouder Heller:

- kan niet meer zekerheden op doelgroepen geven wat betreft artikel 4 lid 4, omdat het gaat om afwegingen op projectniveau;
- heeft differentiatie in woningbouw niet opgenomen vanwege geen toegevoegde waarde en geen juridische doorwerking; het percentage is een beleidsmatige keuze en bij verandering daarvan moet bij opname in de doelgroepenverordening de verordening wijzigen;
- heeft het jaarinkomen voor middenhuur op 1,5 maal de DAEB-norm gesteld; is daartoe gekomen op grond van regionale afspraken over huurprijsgrenzen, het Nibud en de vertaling daarvan naar inkomensgrenzen; bijna alle artikelen bevatten keuzen en een andere argumentatie is mogelijk; een verordening is belangrijker dan veel discussie; daarom is het college flexibel;

- kan niet voor elke woning na 20/25 jaar beschikbaarstelling voor doelgroepen terugkomen bij de raad om die termijn te verlengen; **Leefbaar Hilversum** bedoelde dat meer voor grotere woningbouwprojecten;
- vindt het verstandig om een ondergrens vast te leggen voor vierkante meters per woning;
- redeneert dat de aanwezigheid van een ov-punt een kwaliteitsaspect is;
- heeft de insteek vanaf nu in nieuwe bestemmingsplannen of uitwerkingen daarvan percentages voor woningtypen vast te leggen, waarmee de doelgroepenverordening rechtsgrond krijgt; het is een stapsgewijs proces om dat bij alle nieuwe bestemmingsplannen te gaan doen; voordat het bij alle bestemmingsplannen geldt is men een aantal jaren verder;
- kan D66 niet tegemoetkomen ten aanzien van de huisvestingsverordening en komt daarop terug bij de evaluatie door de externe partij;
- snapt de wens van de SP om de meldplicht op te nemen om zicht te krijgen op de voorraad; dat instrument zal echter niet helpen omdat meldingen in een groot deel van de gevallen niet worden gedaan; op voorhand is niet duidelijk wie die melding moet doen, zodat aanspreken daarop niet mogelijk is; daarom is de meldingsplicht niet opgenomen.

Advisering naar de raad

Alle fracties maken een voorbehoud met debat.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 00.03 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 2020,

De griffier,

De voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek.

P.I. Broertjes.